

ФОНД ФЛАГ ЕАД

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2023 година

Обща информация	i
Консолидиран доклад за дейността	ii-xvii
Консолидиран отчет за всеобхватния доход.....	1
Консолидиран отчет за финансовото състояние	2
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	3
Консолидиран отчет за паричните потоци.....	4
Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет	
1.1 Корпоративна информация.....	5
2.1 База за изготвяне	5
2.2 Съществена информация за счетоводната политика	6
3. Приходи и разходи.....	18
4. Данък върху доходите	19
5. Парични средства и парични еквиваленти.....	19
6. Вземания и предплатени разходи.....	20
7. Машини и съоръжения, програмни продукти, активи с право на ползване.....	20
8.1. Дъщерно предприятие в група	21
8.2. Инвестиция в съвместно предприятие	21
9. Предоставени заеми	21
10. Задължения по заеми	23
11. Задължения към персонала и за социално осигуряване.....	25
12. Задължения за корпоративен данък.....	25
13. Други задължения	26
14. Основен капитал и резерви	26
15. Разпределени дивиденди	27
16. Ангажименти и условни задължения	27
17. Оповестяване на свързани лица.....	27
18. Цели и политика за управление на финансовия риск	27
19. Парични потоци от финансова дейност	33
20. Финансови инструменти.....	34
21. Събития след отчетната дата	34
Доклад на независимия одитор до едноличния акционер на Фонд ФЛАГ ЕАД	

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Обща информация

Съвет на директорите

Дора Илиева Янкова – председател
Ася Петрова Станкова – член
Добринка Веселинова Кръстева – член
Гергана Ангелова Топова – член
Надя Йорданова Данкинова – член и изпълнителен директор
Добромир Проданов Симидчиев – член
Ива Александрова Таланова – член

Адрес по регистрация

Гр. София, ул. "6 - ти септември" № 1, ет.3

Адрес на управление

Гр. София, ул. "6 - ти септември" № 1, ет.3

Правни консултанти

Адвокатско дружество Лозанова и Гройсман
Вътрешен юрисконсулт Николай Христов

Обслужващи банки

Уникредит Булбанк АД
Обединена Българска Банка АД
Търговска банка Д АД
Юробанк България АД

Одитор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
Ул. Стара планина № 5, ет. 4
1000 София

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „ФОНД ФЛАГ“ ЕАД

ЗА 2023 г.

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с Устава на дружеството-майка, Търговския закон и Закона за публичните предприятия.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Фонд ФЛАГ ЕАД е финансова институция, еднолично акционерно дружество, създаден на основание Разпореждане № 4 на Министерския съвет на Република България от 7 март 2007 г. като инструмент на държавната политика за регионално развитие.

ФЛАГ е самостоятелно юридическо лице с предмет на дейност отпускане на кредити с цел насърчаване на инвестициите за градско и регионално развитие в България, със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Съгласно Правилата за финансиране ФЛАГ извършва кредитни сделки, при които предоставя в заем парични средства.

Мисията на ФЛАГ от създаването му през 2007 г. е да подкрепя с финансиране българските общини в процеса на подготовката и успешното изпълнение на проекти, които са насочени към модернизирване и разширяване на общинската инфраструктура и към създаване на устойчиви и модерни местни общности.

Визията на ФЛАГ е да предоставя възможности за финансиране на проекти на общините, включително чрез разширение на обхвата на допустимите програми, както и да управлява нови финансови инструменти и да участва в структурирането на такива с цел създаването на адекватни финансови продукти, които отговарят на потребностите на българските общини.

Фонд за устойчиво градско развитие ЕАД (ФУГР) е създаден през 2012 г. с цел да изпълнява функциите на Фонд за градско развитие за град София по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. чрез отпускане на инвестиционни заеми за финансиране на допустими проекти за градско развитие. Дружеството представлява специфична небанкова финансова институция.

Дейността на ФУГР е насочена към предоставяне на възмездно финансиране на лица, изпълняващи допустими проекти за градско развитие чрез отпускане на нисколихвени и дългосрочни заеми.

Мисията на ФУГР е да осигури подкрепа на допустими крайни получатели за реализацията на финансово жизнеспособни градски проекти, които срещат трудности в намирането на достатъчно финансиране на пазарен принцип, чрез привличане на частен капитал към публичните средства.

Визията на ФУГР е да се утвърди като диверсифициран и устойчив инвестиционен инструмент със съществено влияние върху развитието на градската среда и туризма в регионите на София и Южна България, както и върху пазара на проектно финансиране.

1.1. Капитал и кредитен ресурс

Акционерният капитал на **ФЛАГ** е 140 млн. лв. Собственият капитал на Групата, формиран от акционерния капитал и резервите, към 31.12.2023 г. възлиза на 159 млн. лв.

Общо договореният кредитен ресурс към 31.12.2023 г. е в размер на 328 млн. лв.

Общо текущата експозиция на привлечения капитал към 31.12.2023 г. е в размер на 274 млн. лв.

1.2. Управление

ФЛАГ се управлява от Съвет на директорите (СД), който се състои от седем члена. СД организира и ръководи текущата дейност на Фонда при осъществяване на всички негови функции.

През 2023 г. бяха проведени 16 заседания на СД.

Към 31 декември 2023 г. Съветът на директорите е в следния състав: Дора Илиева Янкова – председател, Ася Петрова Станкова – член, Добринка Веселинова Кръстева – член, Гургана Ангелова Топова – член, Добромир Проданов Симидчиев – член, Ива Александрова Таланова – член и Надя Данкинова – член и изпълнителен директор.

ФУГР има двустепенна система на управление - Управителен и Надзорен съвет.

През 2023 г. бяха проведени 25 заседания на Управителния съвет и 14 на Надзорния съвет.

Към 31 декември 2023 г. Надзорният съвет се състои от Пламен Дерменджиев – Председател, Емил Савов – член и Стелиян Димитров – член.

Управителният съвет е в състав: Виктор Йоцов – Председател, Десислава Лозанова, Надя Данкинова и Яна Георгиева - членове. Изпълнителни директори на дружеството са Надя Данкинова и Виктор Йоцов.

Според българското законодателство ръководството на **ФЛАГ** следва да изготвя консолидиран финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на групата към края на годината, финансовото ѝ представяне и паричните ѝ потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет към 31 декември 2023 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като консолидираният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

1.3. Човешки ресурси

През 2023 г. Групата разполага с основния си персонал, който притежава подходяща квалификация и опит, отговарящи на нуждите на Групата.

През 2023 г. одобрената численост на персонала е от 30 бройки. Групата не планира съществени промени в сферата на човешките ресурси през 2024 г.

Диверсифицирането на възможностите за финансиране на общините през ФГР и през Платформата дава възможност за разгръщане на бизнеса на Фонд ФЛАГ в подкрепа на инвестициите за градско и регионално развитие, обогатяване на продуктовата гама, насърчаване на гъвкави форми на подкрепа, реализиране на комбинирани проекти с комбинация на източниците на финансиране при оптимални за публичните власти условия, поради което е предвидено усъвършенстване на организационната структура през 2024 г.

През 2023 г. във ФЛАГ е назначен юрисконсулт, който заедно с Адвокатско дружество Лозанова и Гройсман осъществяват правното обслужване на дружеството.

Хардуерната и софтуерна поддръжка се извършват от външни доставчици.

1.4. Външен одитор за 2023 г.

С решение от 19 юли 2022 г., Протокол № 243 Съветът на директорите одобри резултатите от проведена обществена поръчка за избор на външен одитор като одобри „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ЕООД за изпълнител за 2023 г. В следствие този избор е утвърден с Протокол ТЗ-51/23.08.2022 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на представител на държавата като едноличен собственик на капитала.

2. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

2.1 Консолидиран отчет и структура на приходите и разходите на групата

2.1.1 Консолидиран отчет за приходите

Общите приходи на Групата за периода възлизат на 15,153 хил. лв., като по видове са представени по-долу:

Приходи (в хил. лв.)	2023 г.	Дял
Лихви	12,927	85%
Такси по кредити и други приходи	2,226	15%
Общо	15,153	100%

Приходите на Групата се формират от кредитната дейност. Доходността включва лихвен процент, такса управление и такса ангажимент.

ПРИХОДИ В ХИЛ. ЛВ.		
1	Приходи от лихви по кредити	12,412
2	Приходи от наказателни лихви по кредити	21
3	Приходи от лихви по депозити	494
4	Приходи от такси	1,935
5	Други приходи	291
	Общо	15,153

2.1.2 Консолидиран отчет за разходите

Общите разходи на Групата за 2023 г. възлизат на 11,269 хил. лв., като по видове са представени по-долу:

Групи разходи	Сума в хил. лв.	Дял в общите разходи
Текуща издръжка	180	2%
Външни услуги	386	3%
Разходи за амортизации	141	1%
Възнаграждения – персонал и управление (вкл. осигуровки)	2,526	22%
Такса управление за Управляващи банки, други банкови такси	634	6%
Разходи за изпълнение на проект по програма LIFE	290	3%
Разходи за лихви	5,579	49%
Обезценка на предоставени заеми	1,533	14%
Общо	11,269	100%

2.1.3 Резултати

Печалбата на Групата за 2023 г. преди данъчно облагане е 3,884 хил. лв., а нетната печалба - 3,497 хил. лв.

2.2 Дивиденди и разпределение на печалбата

Със свое решение от Протокол 248 от 29.11.2022 г. Съветът на директорите на Фонд ФЛАГ отправи предложение на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на представител на държавата като едноличен собственик на капитала на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД, да вземе решение сума в размер на 9 млн. лв. от неразпределената печалба от предишни години на фонда, отчетена според индивидуалния финансов отчет на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД към 30.09.2022 г. да бъде прехвърлена към фонд „Резервен“. С Протокол ТЗ-2 от 03.01.2023 г. Министърът на регионалното развитие и благоустройството е одобрил предложението. Промяната е отразена в консолидирания финансов отчет към 31.12.2022 г.

Съгласно разпореждане № 4 на МС от 23.06.2023 г. през 2023 г. са разпределени дивиденди към едноличния акционер в размер на 3,030 хил. лв.

2.3 Привлечен капитал

Общо договореният кредитен ресурс към 31.12.2023 г. е в размер на 328 млн. лв., разпределен по видове кредити и по кредитори както следва:

	Договорен размер (хил. лв.)	Крайна дата на погасяване	Експозиция към 31.12.2023 г. (хил. лв.)
Договор за револвиращ кредит от 12.10.2018 г., сключен с ОББ АД	40,000	12.10.2025 г.	40,000
Договор за револвиращ кредит от 21.08.2023 г., сключен с Уникредит Булбанк АД	97,000	21.08.2024 г.	97,000
Договор за револвиращ кредит от 18.09.2023 г., сключен с ОББ АД	20,000	18.09.2024 г.	20,000
Договор за револвиращ кредит от 18.09.2023 г., сключен с Търговска банка Д АД	20,000	18.09.2024 г.	20,000
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 27.07.2020 г.	48,896 (25,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	45,500
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 20.12.2022 г.	78,233 (40,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	33,249
ФМФИБ – чрез ОПРР по инструмента JESSICA, условен заем от 30.05.2012 г.	23,685	юни 2045 г.	17,947
ОБЩО	327,814		273,696

Общо текущата експозиция на привлечения капитал към 31.12.2023 г. е в размер на 273,7 млн. лв.

2.4 Инвестиции. Наличие на клонове.

Към 31 декември 2023 г. „Фонд ФЛАГ“ ЕАД е единствен акционер във „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, вписано в Агенция по вписванията на 23.04.2012 г. „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД няма дъщерни дружества.

Към 31 декември 2023 г. Групата има 45% дял в съвместно контролирано дружество ДЗЗД “Фонд за устойчиви градове”.

Към 31.12.2023 г. дружествата от групата нямат клонове.

3. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ КРЕДИТНАТА ДЕЙНОСТ ЗА 2023 Г.

3.1 ФЛАГ

Фонд ФЛАГ осъществява кредитна дейност в няколко направления:

- Предоставяне на мостови кредити и кредити за собствено участие, финансиращи проекти с осигурена безвъзмездна помощ;
- Предоставяне на инвестиционни кредити за финансиране на проекти чрез инструмент „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (по-надолу наричана Платформа);

Дейността на Фонд ФЛАГ през 2023 г. може да бъде обобщена както следва:

През 2023 г. ФЛАГ е разгледал и одобрил общо 81 искания за кредити на стойност 168,744 хил. лв. От тях 68 са одобрените искания за финансиране на проекти с осигурен източник на безвъзмездна помощ и 13 броя са за финансиране на проекти по Платформата.

Подписаните през 2023 г. договори са 83, от които 75 броя са от основната дейност на ФЛАГ и 8 - от Платформата.

Общо усвоените суми през 2023 г. са в размер на 204,108 хил. лв., а погасяванията са 102,605 хил. лв.

Портфейлът на Фонд ФЛАГ (главници по предоставени заеми), формиран от предоставени заеми към несвързани лица е 364,741 хил. лв.

Подборна информация за дейността на ФЛАГ през 2023 г. по всяко едно направление е представена в секциите по-долу.

Основни резултати от обичайната кредитна дейност, свързана с финансиране на проекти с безвъзмездна помощ

През 2023 г. са разгледани и оценени 68 искания за кредит, като одобрение са получили всички искания на обща стойност 113,570 хил. лв., подкрепящи изпълнението на проекти за 342,361 хил. лв.

Осредненият процент на дела на кредита в общия бюджет на кредитирания проект е 33 %. През 2023 г. осредненият размер на мостовите кредити, предоставяни на общините, е 1,7 млн. лв., със среден матуритет от 11 месеца. Средният размер на кредитите, за осигуряване на собствено участие е 1,7 млн. лв., със среден матуритет от 81 месеца.

Информацията за одобрените кредити през 2023 г. по видове кредити и по източник на погасяване на главниците е както следва:

Вид кредити	Брой кредити	Стойност на одобрените кредити (в хил. лв.)
Дългосрочни	20	33,038
в т.ч. мостово	4	4,668
в т.ч. за самоучастие	16	28,370
Краткосрочни	48	80,532
в т.ч. мостово	42	71,940
в т.ч. за самоучастие	6	8,592
Общо	68	113,570

През годината е търсено финансиране, свързано с изпълнение на проекти по всички оперативни програми. Структурата на одобрените кредити през годината, по оперативни програми и по източници за погасяване на главниците, е както следва:

По оперативни програми	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
<i>Оперативна програма "Региони в растеж" (ОПРР)</i>	20	34,491	162	4,381
<i>Оперативна програма "Околна среда" (ОПОС)</i>	12	41,193	457	6,215
<i>Програма за развитие на селските райони (ПРСР)</i>	4	3,394	151	2,851
<i>Трансгранично Сътрудничество (ТГС)</i>	10	14,605	191	6,380
<i>Европейското икономическо пространство (ЕИП)</i>	9	3,458	82	1,002
<i>Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" (ОПРЧР)</i>	3	3,644	138	3,366
<i>Програма за морско дело и рибарство (ПМДР)</i>	1	179	179	179
<i>Програма на МОН</i>	3	7,728	880	4,432
<i>Инвест. проекти чрез МРРБ</i>	4	3,148	335	1,865
<i>Подготовка на проект</i>	1	1,200	1,200	1,200
<i>Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)</i>	1	530	530	530
Общо	68	113,570		

По източник за погасяване	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
Оперативни програми	46	76,608	82	13,347
Собствени средства	22	36,962	159	6,380
Общо	68	113,570		

През 2023 г. са подписани 75 договора за кредит.

Уسوените средства през 2023 г. по сключени договори за кредит възлизат на 164,206 хил. лв., а погашенията са в размер на 97,822 хил. лв. Изцяло погасените кредити са 74 броя.

Активните кредити към 31.12.2023 г. са 226 на стойност 271,703 хил. лв. Кредитите са разпределени по вид както следва:

- Мостови кредити – 128,569 хил. лв. (47% от активните кредити)
- Съфинансиране за собствено участие – 143,134 хил. лв. (53% от активните кредити)

ФЛАГ има изградена система за периодичен и текущ мониторинг на всички кредитни досиета. Създадена е надеждна информационна система за проследяване и контрол. Интегрираната система на ФЛАГ, в която се поддържа информация за всички кредити на дружеството, дава надеждна информация за усвояванията, погасяванията и начислените разходи по кредитите.

Извършва се текущ преглед на портфейла и анализ на финансовото състояние на клиентите с цел предприемане на необходимите действия за редовно обслужване на кредитите и недопускане на просрочия.

През 2023 г. продължи комуникацията с Управляващите органи на всички програми, по които общините подадоха искания, относно изпълнението на проектите им, както и за състоянието на проблемни проекти с вече отпуснати кредити от ФЛАГ. Осъществена е регулярна връзка за обмен на информация за извършени плащания и верификации, за констатирани нередности и други.

Основни резултати от кредитната дейност на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) за 2023 г.

На 27 юли 2020 г. е сключен Рамков договор за заем между Европейска инвестиционна банка и Фонд ФЛАГ в размер на 25 млн. евро за реализация на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) с цел финансиране на важни публични и публично-частни проекти, които нямат друг източник за финансиране. Платформата е създадена за допълване на финансирането, предоставено от Фондовете за градско развитие за територии и сектори, които са недопустими за финансиране чрез финансови инструменти или оперативни програми. Заедно със съфинансирането, предоставено от ФЛАГ, Платформата разполага с над 100 млн. лв. за финансиране на проекти.

Силният интерес от страна на общините към финансиране на проекти през Платформата, както и кратките срокове, в които разполагаемият ресурс бе договорен, показаха нуждата от такъв финансов инструмент като Платформата.

На 20 декември 2022 г. между Европейска инвестиционна банка (ЕИБ) и Фонд ФЛАГ е подписан нов рамков договор за заем за осигуряване на заемаен ресурс в размер на 40 млн. евро, с което дружеството осигури финансиране за разширяване на дейността на Българската инвестиционна и координационна платформа за градско развитие (Платформата – Фаза 2). Заедно с ресурса, осигурен от фонда, Платформата разполага с нови над 160 млн. лв.

През 2023 г. са подадени 13 искания за кредит на обща стойност 56,762 хил. лв., с които се търси финансиране за проекти на обща стойност 65,116 хил. лв.

През 2023 г. са одобрени всичките 13 искания за кредит, като одобрените кредити са на обща стойност 55,174 хил. лв.

През годината са сключени 8 договора. През 2023 г. са извършени усвоявания на стойност 39,902 хил. лв. и погасявания на стойност 4,783 хил. лв.

Към 31.12.2023 г. активните кредити, финансирани със средства от Платформата, са 30 броя с общ размер на експозицията 93,038 хил. лв.

3.2 ФУГР

Дейност като Фонд за градско развитие по финансовия инструмент JESSICA (2007-2013)

Към 31.12.2023 г. Оперативното споразумение (ОС) между ФМФИБ, „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД и „Фонд ФЛАГ“ ЕАД от 30 май 2012 г. за предоставяне на условен заем по инициативата JESSICA продължава да е в сила.

На 22.12.2023 г. е сключено Споразумение за изменение № 9 с ФМФИБ към Оперативното споразумение във връзка с одобрената промяна на приложимия размер на ТУ за рециклирания ресурс на ФУГР. Таксата за управление по отношение на Реинвестицията на средства, залегнала в Клауза 5.02А, точки (i) и (ii) на параграф (а) се изменят както следва:

i) Считано от 01.01.2024 г. до края на Периода на реинвестиране, 4% върху размера на Средствата за реинвестиране, отпуснати на Крайни получатели (КП) по Споразумения за проектно финансиране в рамките на съответната финансова година.

ii) Считано от 01.01.2024 г. до Крайния срок за погасяване на средствата, 14% върху размера на всички погасявания (включително главници, лихви и дивиденди) по Споразумения за проектно финансиране, финансирани със Средства за реинвестиране, получени от ФГР в Резервната сметка за съответната финансова година.

През 2023 г. ФУГР продължи да осъществява мониторинг за изпълнението на договорите за финансиране на градски проекти, сключени в Периода на инвестиране (до 2016 г.) и в Периода на реинвестиране (до 2025 г.), както и на проектите в процес на изпълнение от Периода на реинвестиране.

Основните дейности на фонда са фокусирани върху текущото администриране на действащите договори, успешното усвояване на кредитите предоставени за финансиране на проекти в процес на изпълнение, както и разглеждане и оценяване на нови проектни предложения за реинвестиране на наличните средства.

През 2023 г. е подписан един нов договор за проектно финансиране, с одобрен размер на искания заем от 573 хил лв.

Към 31.12.2023 г. 21 от 23-те проекта, съставляващи портфейла на ФУГР са изцяло завършени. Два от проектите са в процес на изпълнение и съответно усвояване.

Усвоявания по договорите за проектно финансиране чрез предоставяне на заем

През 2023 г. са извършени общо 4 усвоявания в общ размер на 338 хил лв., съответно 169 хил лв. от средствата на ОПРР 2007-2013 и 169 хил лв. от ресурса на ФУГР. Направените през отчетния период усвоявания представляват рециклирани средства в рамките на сключените договори за проектно финансиране.

От началото на дейността на ФУГР до 31.12.2023 г. са извършени усвоявания в общ размер на 70,409 хил. лв.

Дейност като партньор във Фонд за градско развитие за София и Южна България

Към 31.12.2023 г. Оперативното споразумение (№ ОС-3) между ФМФИБ и ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ от 20 септември 2018 г. за създаване и управление на Фонд за градско развитие София продължава да е в сила.

Към 31.12.2023 г. Оперативното споразумение (№ ОС-5) между ФМФИБ и ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ от 20 септември 2018 г. за създаване и управление на Фонд за градско развитие Юг продължава да е в сила.

На основание решенията на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, Методика за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с ПМС № 290 от 27 септември 2022 г., обн. ДВ бр. 78 от 30.09.2022 г. и подписано Споразумение № 5 към Финансовото споразумение между ФМФИБ и УО на ОПРР, на 24.04.2023 г. е подписано Допълнително споразумение № 4 към Оперативните споразумения за ФГР София и ФГР Юг.

Съгласно него, средства от неизползвания по смисъла на Оперативното споразумение финансов ресурс по ПОБ се прехвърлят за целите на индексация на сключените договори за БФП по ПОБ, като в резултат на извършеното прехвърляне на средства, страните постигат съгласие за намаляване на Общия ангажимент на ФМФИБ по Оперативното споразумение.

Като част от ДЗЗД Фонд за устойчиви градове (ФУГ), дейността на ФУГР през 2023 г. е насочена основно върху финансиране със засилване на темпа на разплащания и мониторинг на проектите в процес на изпълнение, както и върху идентифициране, структуриране, оценка и одобрение на проектни предложения, с цел успешно ангажиране на ресурса, предоставен от ОПРР 2014-2020 г. чрез ФМФИБ и предоставеното съфинансиране от ФУГР и ОББ до крайния срок за допустимост на разходите - 31.12.2023 г. През 2023 г., както и през предишния отчетен период, ФУГР, като част от ФУГ, продължи активно да разглежда и оценява проекти във ФГР Юг, разчитайки на гъвкави възможности за релокация от неангажирания Заеман лимит по ПО1 за ФГР София.

Към 31.12.2023 г. сключените договори за финансиране за ФГР София са 20 на брой. Три от сключените договори са прекратени без усвояване. Активни са 17 договора с общ размер на финансирането – 92,890 хил. лв. През 2023 г. са сключени два договора за финансиране: един по ПО1 на обща стойност 14,400 хил. лв. и един по ПОБ на обща стойност 300 хил. лв. Към 31.12.2023 г. общият договорен размер на съфинансиране, предоставено от ФУГР във ФГР София е 4,493 хил. лв.

Към 31.12.2023 г. сключените договори за финансиране за ФГР Юг са 61 на брой. Два от сключените договори са прекратени без извършени усвоявания по тях. Активните договори за финансиране са 59 с общ размер на финансирането – 240,429 хил. лв. През 2023 г. са сключени 3 договора за финансиране по ПО1 на обща стойност 34,693 хил. лв. Към 31.12.2023 г. общият договорен размер на съфинансиране, предоставено от ФУГР във ФГР Юг е 19,892 хил. лв.

През последното тримесечие на 2023 г. ФМФИБ и УО на ОПРР 2014-2020 г. одобриха Механизъм за разходване на средствата за ФИ и комбинирано финансиране с БФП по ОПРР 2014-2020 г. по неприключили в края на периода за допустимост проекти на крайни получатели със сключени договори за финансиране. В началото на месец декември ИК на ДЗЗД ФУГ одобри мотивирано групово предложение за прилагане на Механизма във ФГР Юг и ФГР София.

3.3 Нови инвестиционни проекти

През 2021 г. Съветът на директорите на Фонд ФЛАГ ЕАД даде съгласие Фонд ФЛАГ ЕАД, съвместно с Клуб „Икономика 2000“ и Института за икономически изследвания на БАН да подготви проектно предложение за кандидатстване за финансиране на проект по Програма LIFE на ЕК, Подпрограма „Преход към чиста енергия“ (LIFE-2021-СЕТ), Област на действие: Подпомагане развитието на местни и регионални инвестиционни проекти, Тема: LIFE-2021-СЕТ-PDA: Disruptive PDA – Technical Assistance to advance market boundaries for sustainable energy investments.

След одобрението и сключването на договор с Европейската комисия през септември 2022 г. за изпълнение на инструмента, през 2023 г. активно се работи по проекта „ФЛАГ – финансов инструмент за преход към чиста енергия“. Дейностите по проекта са разделени на пакети, всеки с определени цели и срокове за изпълнение. Към 31.12.2023 г. моделът на финансовия инструмент е почти завършен, като в рамките на първото шестмесечие на 2024 г. същият ще бъде обсъждан със заинтересовани страни и предложен за одобрение.

4. Комникация и публичност

За целите на информация, публичност и прозрачност в работата ФЛАГ поддържа интернет страница с актуална и пълна информация за дейността.

През 2022 г. Фонд ФЛАГ и Фонд за устойчиво градско развитие се присъединиха към „Център за устойчиви финанси и енергетика“ (Green Finance & Energy Centre). Като член на центъра, представители на двете дружества взеха участие в организирано, съвместно с PwC България, онлайн обучение на тема „Таксономия“.

На 29.11.2022 е подписан Меморандум за сътрудничество между Фонд ФЛАГ и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ (СУ). Партньорството продължава и през 2023 г.

През годината представители на фонд ФЛАГ и Фонд за устойчиво градско развитие взеха участие в редица събития и дискуссионни срещи и форуми по различни теми, сред които:

- През март 2023 г. представители на Фонд за устойчиво градско развитие взеха участие в най-мощния форум, посветен на финансови инструменти на европейско ниво - FICAMPUS23, организиран от Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка. Фонд за устойчиви градове получи награда за представените резултати от реализирани проекти със средства от финансовите инструменти за градско развитие в български градове.
- От 29-ти до 31-ви май 2023 г. в к.к. „Златни пясъци“ се проведе Националната среща на финансистите от общините, организирана от Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ), в която за 14-та поредна година екип на Фонд ФЛАГ взе активно участие.
- От 19 до 21 юни 2023 г. в к.к. „Пампорово“, представители на Фонд ФЛАГ взеха участие в най-голямото общинско събитие - Заключителната конференция за общински мандат 2019 – 2023, организирана от Националното сдружение на общините в Република България. Като част от съпътстващото Специализирано изложение „Общинско експо“, Фондът представи своите дейности, възможностите за финансиране на инвестиционни проекти и оказване на техническа подкрепа на местните власти за проекти за зеления преход. Основен акцент на представянето на фонда е проект FLAG-FICET.
- В рамките на изпълнение на дейностите по проект „ФЛАГ – финансов инструмент за преход към чиста енергия“, финансиран по програма LIFE, беше проучен опитът на Португалския Фонд на фондовете – IFRRU 2020. IFRRU 2020 е един от най-големите и успешни европейски фондове, управляващи финансови инструменти за градско развитие и енергийна ефективност.
- Надя Данкинова и Абел Маскарена - президент на структурата на управление на IFRRU 2020, изпълняващ ролята на Фонд на фондовете в Португалия, подписа Протокол за сътрудничество между двете организации. Подписването на протокол за сътрудничество е с цел насърчаване на споделянето на знания относно финансовите инструменти за градско възстановяване и енергийна ефективност.
- На 6 юли 2023 г. представители на „Фонд за устойчиви градове“ взеха участие в „Среща на бизнеса в Стара Загора и региона“, проведена се в Парк Хотел "Стара Загора". Основните теми на събитието бяха свързани с индустриите с потенциал да спомогнат за справедливия преход в региона, засегнат от прехода към зелени енергии и реализацията на ключови проекти, по които работи местната власт.

- В периода 21-23 юли 2023 г. в Експо Център „Флора“ в гр. Бургас се проведе „Burgas Blue Summit and Innovation Expo“, на което Фонд ФЛАГ представи възможностите за финансиране.
- На 25 октомври в Брюксел представители на Фонд ФЛАГ взеха участие в Инвестиционния форум за енергийна ефективност на Конвента на кметовете. Събитието бе организирано съвместно от Генералните дирекции за енергетика и действия по климата на Европейската комисия и Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA).
- На 14 и 15 ноември във Вилнюс, Литва, скип на Фонда взе участие в тематичен семинар, посветен на финансирането на проекти за енергийна ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), организиран от звеното fi-compass, Генералната дирекция за регионална и градска политика (DG Regio) на Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).
- Представители на Фонд ФЛАГ взеха активно участие в XIII Национална среща на експертите по програми и проекти от общините. Събитието, организирано от НСОРБ и неговото търговско дружество „НСОРБ-Актив“, се проведе между 27 и 29 ноември в София.

5. Мониторинг

В Групата е изградена система за периодичен и текущ мониторинг на всички кредитни досиета. Всяко от дружествата в Групата има създадена надеждна информационна система за проследяване и контрол.

Извършва се текущ преглед на портфейла и анализ на финансовото състояние на клиентите с цел предприемане на необходимите действия за редовно обслужване на кредитите и недопускане на просрочия.

6. Информация по чл. 187 д и чл. 247 от Търговския закон

През 2023 г. не са придобивани и прехвърляни собствени акции от дружествата в Групата.

Възнагражденията на ръководния персонал през 2023 г. са в размер на 877 хил. лева.

Към 31.12.2023 г. членовете на Съвета на Директорите на ФЛАГ, както и членовете на Надзорния и Управителния съвет на ФУГР имат следните участия по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от ТЗ:

- Добромир Симидчиев - изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на "ХИДРОЛИА" АД, член на органите на управление на Фондация за развитие на водния сектор, съдружник в "ТЮБОР" ООД с 50% участие в капитала;
- Пламен Иванов Дерменджиев – „Търговска банка Д“ АД – член на Управителния съвет;
- Емил Руменов Савов – „Група за ефективни решения“ ООД – управител и съдружник с 50% съучастие; „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ ЕАД – член на Съвета на директорите;
- Стелиян Славков Димитров – „Географика“ ООД – съдружник с 50% съучастие; Сдружение „Българска Асоциация за Геопространствени Информационни Системи“ – член на Управителния съвет; Сдружение „Българско Географско Дружество“ – член на Управителния съвет;
- Десислава Лозанова Иванова – адвокатско дружество „Лозанова и Гройсман“ – съдружник с над 50% участие; „Пейнетикс“ АД – член на Съвета на директорите;

- Виктор Иванов Йоцов – „Обединена българска банка“ АД - член на Надзорния съвет.

7. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

През 2023 г. Групата няма изследвания и реализирани проекти в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

8. Управление на финансовия риск и финансови инструменти

Основните финансови пасиви на Групата включват лихвоносни заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Групата. Групата притежава финансови активи като например, предоставени кредити, парични средства и краткосрочни депозити, които възникват пряко от дейността.

През 2023 г., както и през предходните години, Групата не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Групата са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Разгледани са и другите видове риск, които не оказват пряко влияние върху дейността на Групата – макроикономически риск, инфлационен риск, политически риск и рисковете, свързани с климата и околната среда. Политиката, която ръководството на Групата прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Групата е изложена на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Групата е да управлява разходите за лихви чрез предоставяне на заеми с плаващи лихвени проценти.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Групата предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на определен паричен ресурс по сметка. Изготвя се план за движение на паричните потоци на основа на бюджети, които са краткосрочни, а също на база на дългосрочното планиране. Основните източници на оборотни средства за извършване на дейността на Групата са:

1. Погашения по вече предоставени кредити;
2. Кредитите, получени от финансиращите Групата институции.

Доколкото предсрочните погашения е трудно да бъдат прогнозирани и бюджетирани, оборотните средства, постъпващи по тази линия, дават възможност на Групата да оптимизира лихвените разходи по револвиращите си кредити от търговските банки – извършвайки частично погасяване на експозиции по револвиращите кредити чрез средства, постъпили в резултат на предсрочно погашение от страна на клиенти.

При необходимост от осигуряване на текуща ликвидност, Групата усвоява неангажираните средства по револвиращите си кредити към търговските банки.

Валутен риск

Групата не извършва покупки, продажби и предоставяне на заеми в чуждестранни валути, а получените заеми са в евро или лева. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, текущо валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Групата не е значителен.

- *Риск от въвеждане на еврото през 2025 г.*

България вписва 1 януари 2025 г. като целева дата за приемане на еврото в официален документ - постановление № 168 на Министерския съвет от 2015 г. за създаване на координационен съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната.

Датата може да бъде потвърдена или отхвърлена от предстоящия Доклад за конвергенция. Българското правителство ускори работата си по няколко направления – изпълнение на последващите ангажименти след присъединяването ни към ВМ II, изпълнение на критериите за конвергенция съгласно констатациите от Конвергентните доклади на ЕК и ЕЦБ и практическа подготовка за замяна на българския лев с еврото.

С решение на МС № 344 от 22.05.2022 г. бе приет Национален план за въвеждане на еврото в Република България, въз основа на който ще се реализира оперативната работа за замяна на лева с еврото.

Промяната на валутата ще окаже влияние и върху дейността на всички финансови институции, включително и Групата. В тази връзка Групата извърши необходимите анализи на дейността си и е предприела подготвителни действия, свързани със замяната на лева с еврото.

Със заповед на изпълнителния директор на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД от 23.02.2023 г. е създадена специална структура под формата на функционално звено, ангажирано с планирането, координирането и контрола върху процесите по превалутиране от левове в евро в дружеството. Фондът докладва периодично пред БНБ готовността за въвеждане на еврото през 2025 г. и през 2024 г. предстои да завърши задачите и дейностите планирани за безпроблемно и успешно въвеждане на валутата евро.

Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Групата суми в предвидения/договорен срок. В края на 2023 г. остатъкът от вземанията по предоставени заеми от Групата е в размер на 415,479 хил. лв., а към края на 2022 година е бил 310,542 хил. лв.

Управлението на кредитния риск на ФЛАГ се осъществява от Звено „Управление на риска“, което е планирано да се обособи като самостоятелно и да се наблюдава едновременно от Изпълнителния директор и от Съвета на директорите. Функцията по управление на кредитния риск е осигуряване прилагането на подходяща инвестиционна политика по отношение на притежаваните финансови средства и респективно - съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит, депозит или вземане.

Рисковата кредитна експозиция се управлява чрез текущ анализ на способността на контрагентите да спазват договорните си задължения по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Допълнително, текущо се наблюдава за наличие на концентрация на вземания в определен контрагент, и в случай на установяване на такава – съответният контрагент подлежи на специален текущ надзор. Начислената обезценка на предоставени заеми към 31 декември 2023 г. се основава на Политиката за обезценка при кредитни загуби на фонд ФЛАГ, разработена в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Групата работи в посока подобрене и оптимизация на правилата и процедурите за оценка на кредитния риск на клиентите. В резултат, Групата ще повиши нивото на анализ на кредитния риск в обичайната си дейност, вкл. ще бъдат въведени нови елементи и фактори, свързани с финансирането на проекти за преход към чиста енергия.

Макроикономически риск

Прогнозният бюджет за 2024 г. предвижда растеж от 3.2%, при намаляваща икономическа активност в страната. Очакванията на Европейската комисия за реален ръст на БВП са в рамките на 2%. Политиката към увеличение на лихвите на ЕЦБ след няколкомесечен лаг ще даде отражение и у нас. По-скъпият кредит ще ограничи търговските и инвестиционните трансакции, а оттам и приходите от ДДС.

Министерството на финансите предлага общините да добавят към своите субсидии по-високи имотни данъци и такси - вероятно с идеята да се ограничат субсидиите към тях. В разходната част се увеличават разходите по отделни пера, но не се очакват съществени структурни промени спрямо 2023 г.

На макроикономическо ниво през последните две-три години се отчита ръст в размера на направените инвестиции. Прогнозите за 2024 г. са достигането им в така наречената „замръзнала точка“, следователно не се очаква да имат съществен принос към растежа на БВП.

Инфлационен риск

Нивото на инфлацията се измерва чрез Хармонизирания индекс на потребителски цени (ХИПЦ). ХИПЦ е изчислен според хармонизирани за ЕС методология и дефиниции. ХИПЦ измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите като обхваща потреблението на всички домакинства, включително институционалните (колективните) и чуждестранните на територията на страната.

Инфлацията е икономическо явление, проявяващо се в резултат на комбинация от фактори, които много често са взаимосвързани и действат по Закона на скачениите съдове. Погледнато от различна перспектива, повечето фактори, причинили инфлация, както в България, така и в световен мащаб са комплексни. Общото нарастване в цените на стоките и услугите се отрази на цялата икономика и в частност строителния сектор, където по данни от 2022 г. инфлацията е в размер на 27%. Повишаването на цените в бранша директно е свързано с невъзможност за изпълнение на договорите по ЗОП за СМР, които са сключени при по-ниски цени на строителните материали. Приета е Методика за индексация, която осигурява възможност за допълнителни средства, под формата на БФП за СМР дейности, финансирани от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Политически риск

Политическият риск е свързан с политическата нестабилност, възникване на непредвидени политически събития, промяна в нормативни актове или решения на правителството или на друг държавен орган и др.

Доколкото Фонд ФЛАГ е създаден като инструмент на държавната политика за регионално развитие за подобряване изпълнението на проектите на местните власти основно с финансиране по Кохезионната политика на ЕС, фондът е силно зависим от промени както по отношение на държавната политика за регионално развитие, така и от механизмите на прилагане на европейските фондове. Забавянето на проектите по ПВУ, както и старта на новия програмен период 2021-2027 водят респективно до очакване за забавяне на дейността на Групата през 2024 г.

Рискове, свързани с климата и околната среда

Изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда са източник на структурни промени, които засягат икономическата активност и съответно финансовата система. Очаква се институциите да интегрират рисковете, свързани с климата и околната среда, като двигатели на съществуващите категории риск в рамката си за управление на рисковете с оглед на това да ги управляват, наблюдават и редуцират в достатъчно дълъг времеви хоризонт, както и да преразглеждат редовно мерките си в тази област.

Независимо, че Групата не попада в обхвата на задължително оповестяване на база Директива за отчитане на корпоративната устойчивост (CSRD), повишените изисквания към финансовите институции са в посока привеждане към принципите на Парижкото споразумение.

9. Вероятно бъдещо развитие на групата

През 2024 г. не се планират промени в дейността на дружествата от Групата. Групата ще продължи да работи активно за успешното изпълнение на заложените цели и постите с Оперативните споразумения ангажименти.

През 2024 г. основните цели на ФЛАГ са:

- Да продължи да бъде основен партньор на общините при изпълнението на техните проекти като предлага разнообразни и гъвкави решения и необходимата експертна помощ.
- Да подкрепя ДЗЗД ФУГ в процеса на изпълнение на фондовете за градско развитие за София и Южна България.
- „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ да продължи да бъде надежден и разпознаваем инструмент за финансиране на общинските инвестиционни проекти.
- Да структурира и стартира финансов инструмент за преход към чиста енергия.

През 2024 г. основните цели на ФУГР са:

- Да продължи популяризирането на възможностите за насърчаване реализацията на добри проектни идеи, които са допустими за финансиране чрез финансови инструменти по JESSICA с оглед реинвестиране на средствата през оставащите две години (2024-2025 г.).
- Да се завършат успешно финансираните по ФГР София и ФГР Юг проекти - крайните получатели, които реализират проекти, незавършени към 31.12.2023 г., през 2024 г. подават искания за разпореждане с усвоените съгласно Механизма за неприключили проекти средства.
- Да бъде избран за Фонд за градско развитие по Програмен период 2021-2027 г.

10. Важни събития, настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

С Разпореждане № 1 от 27 март 2024г. Министерският съвет на Република България определи отчисленията за дивидент от печалбата за 2023г. на държавните предприятия и търговските дружества с държавно участие в капитала да е 100%. Във връзка с това разпореждане ръководството предвижда да преведе 100% от печалбата за 2023 г. на държавата, в лицето на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Не са настъпили други събития след 31 декември 2023 г., които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в консолидирания финансов отчет на Групата за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

Изготвил: Надя Данкинова – Изпълнителен директор

30 май 2024 г.

